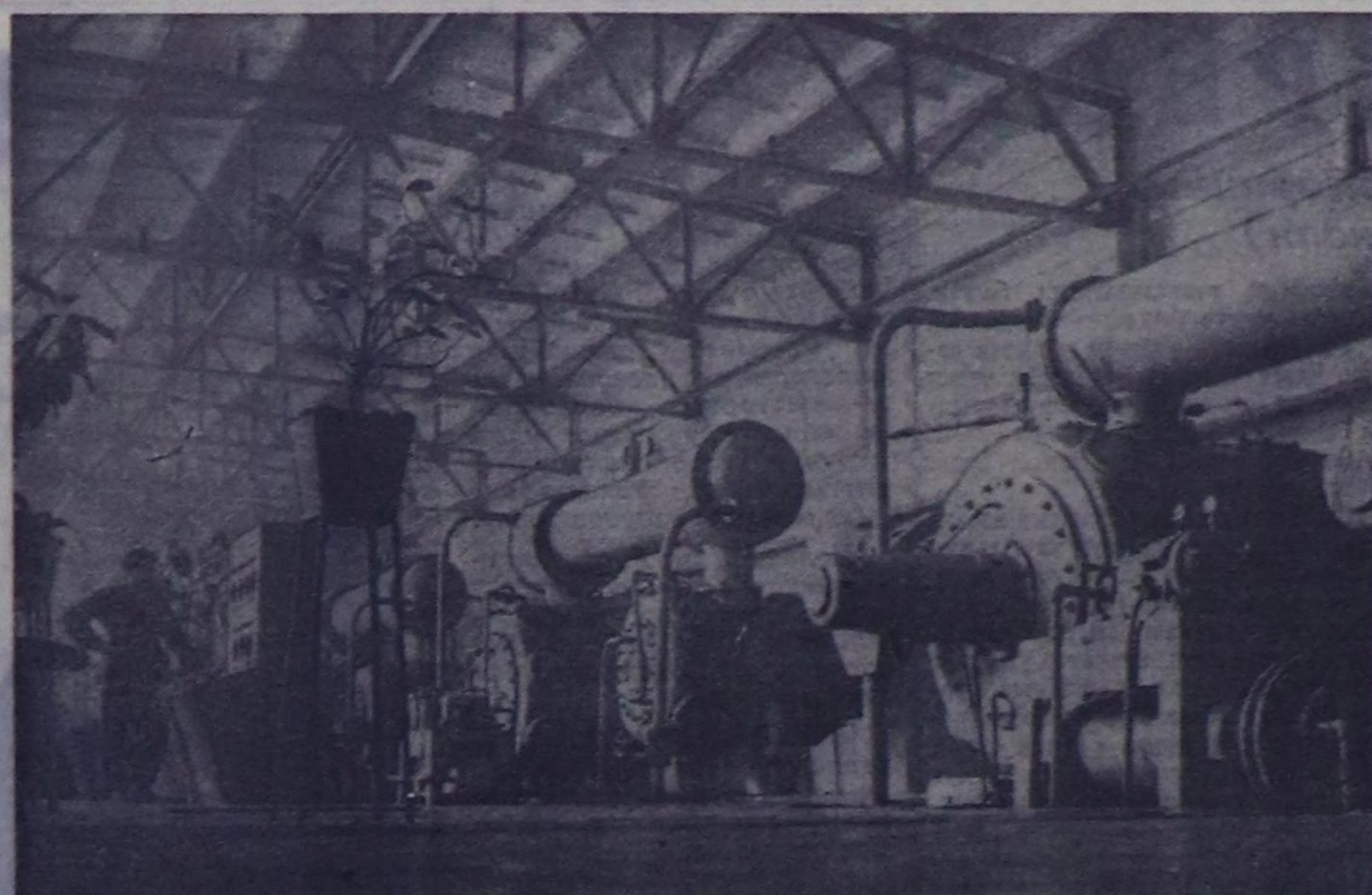

Комитеттин ажылынга баштайгы базымнар

Баа-Хем районун колхозтарында, бугурулгелеринде, албан организация чөйрөсүндө партия-куртне контролонга дуузаларынын 18 бөлүктөрүн болгаш 22 постуларын тургускан. Бөлүктөрдүн, постулардын кезиктирүүнө чонун мурнуна авторитеттин, принципалдык кыялдарын — колхозчуларын, ажылчыларын болгаш совет албан чөйрөсүнүн ажылдакчыларын, улус ажыл-агыйынын тускай өрмөңгүлөрүн соңго. Оларнын арасында «Тилдеге» колхозтун хойжуу Б. Аракча, «Октябрь» 30 чылды колхозтун саягычы П. Комиссаров, ачты З. Фидель, штурмуру Н. Болдырев, Ленин аттыг колхозтун зоотехниги Н. Николаев, механизатор П. Васильев, Белобейде башкы Кызыл-оол болгаш оон-даа өскө хөй-хөй эштер бар. Дуузалар бөлүктөрүн болгаш постуларын составында шунту 350 хире кижилер кирген. Бо дээрте бугурулушчу, массалык контролдур. Бистин бурунгаар төгүлдүсүскө моонда болуп турар бугу чүгүдөр — ажыл-агыйык эвес чорук, карак чап мегелээр чорук, ажылга харысалса чоктар чорук оон кеску караанга кээулдөй барып чөрдө шыдаас. Улустун байлаан төгөлдөөрлөр, маңгыстактар, чийгенер болгаш бөрүктөр улустун контролонга чылап шыдаастар. Улустун контролон оларны кычыктырбас. Бугу ажылчы чоннар партия-куртне контролонун ийнекейлиг дуузалдакчылары болуп туралар.

Чөт-үчөдү сандаргай болгаш колхозтар-биле саяжылгаларын шын эвес кылды турар дугайында хыналданын түнөөли чокта чаа партия-куртне контролонун комитетинин туралында база чугаалашкан. Хыналда-биле өлөрөөн болза, салбырын өргөлдөткөн эш Верешагин, оон кол бугагалери эш Запорожский олар салбырда күш-ажылдын саягыла-туруму дыйнактар, кылган ажылдык шынарын эки-жидер, материалдарын камныг чыгарып, салбырын каража чок ажылдарын хандырар, оон сая-хөй байдалык экижидер талазы-биле организакчы хемчеглер аларын улуту, харын салбырын багай ажылдан турарын чажырар орукче шилчөөнер болган. Олар курбанкынын район салбырынга ай санында кирер өтчөттөрүн саягышты-биле мегелен, план күүсеткенин турар кылдыр кирип турганнар. Колхозтарнын чагыны бугулар техника септөөнүнүн бөгүнө улугаттырып, олардан артык акшаны ал турганнар. Чижээлээрге, «Сельхозтехниканын» салбыры чүгө «Коммунизмче орук» колхозтун 3 тракторларын септөөн дөш — 462, атомашина септөөн дөш — 137, харын болгаш бызаа каялаларыга бус-биле одала тургусканын дөш — 220, шунту — 819 рубль түнүг акшаны артыкка төлөдип алганы илерөөн. Ындыг аягылык фактылар чүгө өл эвес, оон-даа хөй. Бо айткан фактылар болза, совет хоойлууды каржызы-биле тире, кенинг херекти оо эштерин улугтукени бола-тур.

ЧУВАШ АССР. Чебоксарда тракторнуң артык кезиктерин үндүрүр завод — чөдү чылдык чугула тууду. Бу дүрүлгөн чарты кылдып, чаа цехтерин дерип турар. Бо чылын безин продукция бугурун үндүрер барык-ла буудун чарты катал невуздур. Хонунга 600 баллон суук кислороду бугурур күчүлүг кислород станциязын аздаа чокта чаа амыггалга кирген.

50 муң тонна шойну штурмуру күчүлүг шой штурмурун цегин тургускан турар, маң штурмурун улуг цегин дерип турар.

Чаа өөредилге чылынга белеткелди ам эгелээр

Улуг-Хем районун башкыларынын хуралында 1963—64 өөредилге чылынга школаларны белеткээр дугайында айткылары чугаалашкан. Ол хуралга колхозтарнын, совхозтарнын улуттукчулары, партия организациаларнын секретарлары, кезде болгаш хоорай Советтеринин даргалары баа кырышкен.

Улуг-Хем районун башкыларынын хуралында 1963—64 өөредилге чылынга школаларны белеткээр дугайында айткылары чугаалашкан. Ол хуралга колхозтарнын, совхозтарнын улуттукчулары, партия организациаларнын секретарлары, кезде болгаш хоорай Советтеринин даргалары баа кырышкен.

Ушкү улудуца өөредилгенин шынарын Кара-Талдын эге, Ийи-Талдын, Ийи-Хеминин эс чыл школалары мурункудундан улам-на эки-жидер, Шагаан-Арыгтын № 1, Арыг-Уурунун эс чыл школаларынын башкылар коллективтерин өөреникчилерге ханы болгаш бажыг билдирерин берип турар. Ынчаарга Арыг-Бажынын, Чаа-Хемдин, Хайыракандин, Көк-Чыраадын школаларында өөредилгенин шынары ам-даа куду.

Чөт-биле өөредилгени шилчедер болза, ам-даа чөдөн хире класс өрөөлдөр херек. Ол ышкан, сес чылдыг школаларыга өөредилге кабинеттерин чечелээрине 36 өөрөлдөр негеттинип турар. Ынчангаш колхозтар, совхозтарнын улуттукчулары, школалар директорлары бо айткырыкка чогур кичөөнөткөн салып, ажыктыг аргаларын дилеп тыварып чугула. Чамдык школаларга, ылангыя Буудун-Терек школаларга капитал-септелгени чорурар өөрдүгөн. Бо чылын районта улус чырыдышкынын туудураалык 130 муң, оон иштинде тууду-монтаж ажылынга 112 муң рубль көрдүгөн, оон чугур ажылга ужурулг. Школа туудураалык херек кырында ам-даа эгелен кирбөөн-биле эптежиж болбас.

Арыг-Уурунун директору эш Сартыкова, өөредилге өргөлдөткөн эш Татарникова) методиктиг катчышынын ажылы эки тургусканын хуралга демгелөөн. Школада орус тилдин, математиканын, эге классларын болгаш өскө-даа секциялар ам-даа турар, секция бугуру тодалагй ажыл планын, Ылангыя Липецк, Ростов областтарына кирешкен, бригада бо чаа каяжаны шоль айда ам-даа дугайында дуузаларын шилчирлээ — деп, бригадир коммунист эш Сандый чугаалашкан.

Школаларнын келир өөредилге чылында оттулар чүгүл-биле бүрүн хандырар ам бо үдө сонгараткычмас бир чугула айткылар. Ийи-Хем школалары (директору эш Биче-оол) хөй-ниятини күчүгөн дайын тургаш, оттулар чүгүл-биле бүрүн хандыртырган чыгыс школа болуп турар. Чаа-Хемдин Кара-Тал эге школаларында ада-не комитети ыш белеткелгине эки ажылды чоруттаа.

Көдээ тудуглардан медээлер

200 БАШ ИНЕНКЕ ЧАА КАМНАА
Таңды районун Чербиде Иван Сандыйга баштаткан 18 кижиче составтыг тудугчулар бригадасы организастыг, эки ажылдап турар. Бригада эртен чылдын көдээ тудуг-монтаж участкаынуң куугу фундаментинин салып каан улуг, чаа тудуну дашиле кылдып турар. Ол болза 200 баш саар инектерге чаа каяжа-дыр.

жыныга киришкен, бригада бо чаа каяжаны шоль айда ам-даа дугайында дуузаларын шилчирлээ — деп, бригадир коммунист эш Сандый чугаалашкан.

«Улуг-Хем» совхозтун дирекциясы (директору эш Моисеев) бугурулуш практикасында эрежок чугула байдалды өөреникчилерге тургузуп, олардын арш-чөм болгаш техника-биле хандырып, хөвү туралаан чыккы тарылгага чедир бугуру дерип бөзүнчө тагым салып негеттенип турар. Ол ышкан совхозтун улуттукчулары школага машинөөдөне кабинетин тургузарында дуузалаш херек.

«Улуг-Хем» совхозтун дирекциясы (директору эш Моисеев) бугурулуш практикасында эрежок чугула байдалды өөреникчилерге тургузуп, олардын арш-чөм болгаш техника-биле хандырып, хөвү туралаан чыккы тарылгага чедир бугуру дерип бөзүнчө тагым салып негеттенип турар. Ол ышкан совхозтун улуттукчулары школага машинөөдөне кабинетин тургузарында дуузалаш херек.

СЭКП ТК-НЫҢ ПЛЕНУМУНГА УТКУШТУР

1963 чылдын май 28-те Совет Эвлиятинин Коммунист партиясынын Топ Комитетинин элчегил Пленуму болуп дугайында СЭКП ТК-нын дыйнадынын бөгүн «Правдада» парлаан. Пленумга «Партиянын идеолоттуг ажылынын элчегил сорулгалары» деп айткырыгы чугаалашкан көөрү-биле кирип турар. СЭКП ТК-нын секретары эш И. Ф. Ильичевту илеткелчи кылдыр баддылаан. Республикардан, крайлардан база областтардан партия болгаш советтин улуттур ажылдакчылары, литератарынын болгаш уран чүгүлдүн ажылдакчылары, эртемнин, улус өөредилгенин, парлаганын, радионун, телевиденин аяктамачылары болгаш чогаалдык ителдегендигинин өскө-даа төлөөлекчилери ТК-нын Пленумунуң ажылынга киреэр.

«Правданың» апрель 10-да мурнуку чүүлү.

сединче уландырган. Ол пленумунда болза «теория практиккага боттанып турар, практикка оон сорук кирип, практикка экип-чазап турар, практикка-биле хынаткыны турар» деп индиг төөгүдүгү уеже бистин киргенгис дугайында ленинчи болдалдык бугурулгелер болгаш көсү баддыталы болганнар.

Совет нителлединин чөгөөдөсүнө бугурулуш революшчу, дидим, аажок улуг социал-экономикиг хемчеглерин партия сөөлгү чылдарда боттандырып, идеолоттуг ажылдын денелин бедидеринин дугайында хүн бүрү саягы салып турган. Марксизм-ленинчиин классиктеринин бөлү, чыгган чогаалдарынын чаа үндүрүлгези, В. И. Ленинниң эртем биографиязын, марксизм-ленинчи теориянын талазы-биле өөредилге номнарлы үндүрген, СЭКП төөгүзүнүн хөй томнарын ам-даа кылдып турары, политиктиг чырыдышкынын, лекция пропагандазын, масса-политиктиг болгаш культура-кижиизилгелиг ажылдарын калбаа-биле организастап турары — бо бүгү болза партиянын идейлиг салдарын массага калбартырга болгаш ханызы-биле чедирерине ийги болуп турар.

Партиянын идеолоттуг ажылынын чөгөөдөсүнө бугурулуш революшчу, дидим, аажок улуг социал-экономикиг хемчеглерин партия сөөлгү чылдарда боттандырып, идеолоттуг ажылдын денелин бедидеринин дугайында хүн бүрү саягы салып турган. Марксизм-ленинчиин классиктеринин бөлү, чыгган чогаалдарынын чаа үндүрүлгези, В. И. Ленинниң эртем биографиязын, марксизм-ленинчи теориянын талазы-биле өөредилге номнарлы үндүрген, СЭКП төөгүзүнүн хөй томнарын ам-даа кылдып турары, политиктиг чырыдышкынын, лекция пропагандазын, масса-политиктиг болгаш культура-кижиизилгелиг ажылдарын калбаа-биле организастап турары — бо бүгү болза партиянын идейлиг салдарын массага калбартырга болгаш ханызы-биле чедирерине ийги болуп турар.

Доозукчулар-биле ужуражылга

Кызылдын кооператив профессионал-техниктиг үчилтешинин өөреникчилери болгаш башкылары ол үчилтешинин мурнундагы доозукчулары — хоорайнын база районнарнын саягы организациаларынын мурнакчылары-биле ужуражышкынын өрттирген. Ол ужуражышкында чаладып келген аалчылар, чыылганнар үчилтешинин директору эш М. К. Саичайын «Кадрлар белеткөөр» талазы-биле үчилтешинин сорулгаларынын дугайында илеткелчин диднаан.

кооператив ам-даа кылдып турар, улустур-буудурулуш чөйрөсүндө харылдаа ам-даа кошкас. Оон уламдын үчилтешинин дооза чамдык кижилер ам-даа кылдып турарын, туудурааларын кылдып, чонун ийегелин төлөтүп хандырбайн турар. Ол ышкан, чамдык кызыл организациалары анык кадрларын кичиизип, ам-даа кылдып турарын оон баштайгы Бердөөнчүлүк билгеш-ле оларга боттуг дуузалы чөдөйгө, ам-даа кылдып турар. Оон чижээле Кызыл Топкаар көртүрүр болуу.

1946 чылдан эгелен тургустунган саягы-кооператив үчилтешинин бөзүгү чедир республиканын херекчилер нителледин тускай өртемниг үдөлүн кадрлар-биле хандырар ам-даа кылдып турар. Боттуг дуузалы чөдөйгө, ам-даа кылдып турарын, туудурааларын кылдып, чонун ийегелин төлөтүп хандырбайн турар. Ол ышкан, чамдык кызыл организациалары анык кадрларын кичиизип, ам-даа кылдып турарын оон баштайгы Бердөөнчүлүк билгеш-ле оларга боттуг дуузалы чөдөйгө, ам-даа кылдып турар. Оон чижээле Кызыл Топкаар көртүрүр болуу.

1946 чылдан эгелен тургустунган саягы-кооператив үчилтешинин бөзүгү чедир республиканын херекчилер нителледин тускай өртемниг үдөлүн кадрлар-биле хандырар ам-даа кылдып турар. Боттуг дуузалы чөдөйгө, ам-даа кылдып турарын, туудурааларын кылдып, чонун ийегелин төлөтүп хандырбайн турар. Ол ышкан, чамдык кызыл организациалары анык кадрларын кичиизип, ам-даа кылдып турарын оон баштайгы Бердөөнчүлүк билгеш-ле оларга боттуг дуузалы чөдөйгө, ам-даа кылдып турар. Оон чижээле Кызыл Топкаар көртүрүр болуу.

Валентина Антестодер, Екатерина Товариштай болгаш эскер-даа коммунист күш-ажылдык шалыкчылар деп бекит атты чедип алган кырык, азы чедип алыр дөш демисеп жип туралар. Учурлигинин доозукчулары А. А. Сурелин, К. Чамбыл-оол, С. Ургунай дөш өскөлөр-даа ам улуттукчу ам-даа кылдып туралар.

Сөөлгү почта-биле

Клаубту улус доозур олурган. Олар «Космоска» кижиче деп эртем-тайыбырлыг лекцияны кичөөнөйгө дыйнап олурганнар. Эш Чымыл лекцияны номчулурар арасында, кино-чураткан база тайыбырлап турган. Оон сонда концерт эгелен. Анык башкылар Леонид Галактионов, Екатерина болгаш Николай Чымыл шолук чугулаан, ырлап, хочоон башкы эш Кузнецов турган, чыгган улустарын ырларын чырап турла, көрүчүлөргө солум болган.

туң эрес-маалар күжү, оон тайбың дөш демисеп, бугу делегейге адалар-дым карамак көстүп, кулакка дыйнап келгенгиз. А. КЫЗЫЛ-ООЛ.

С. САНДИУ.
«Найрал» совхозтун Кара-Тал салбырында эге школанын ада-не комитетинин бир хуралында школанын келир өөредилге чылында оттулар ам-даа кылдып турар. Оон өөртөскен чугуларын мый даштан чугуларын район делегалезинге үш катан берги черин алган.

Бистин школага кончук эки өөредилгелер болгаш улуттукчулар турар. Ушкү улудуца оларны саны 40 ажыл турар. Ол болза башкылар коллективинин, ада-неликтерин дем-билегил организакчы ам-даа кылдып турар. К. Аман-Херел, А. Шыжаа, К. Сотна болгаш өскө-даа ада-нелик — школага үрүгүчүлүг аалчылар. Оларнын урулгары мичангаш эки өөренип турар.

Х. КЕНДИН.
Кызылдын № 10 школанын онугу класстын өөреникчилери биске Чербиге адалап чоруйаннар. «Шажын канчал тытып келгенин» деп лекцияны дыйнадышкан. Концерттин программасында «Орустар дайымын күзеп турар бе» деп ырны хожжуну-биле күзөткени бистин сетки-саягыстымы дыйна-ла дайынырган. Болдоп олурарга, улуг орус улусу-

Барын-Хемчик район, Хөвдөлөн школалары. Школаларынын күш-ажыл-биле харылдазын бижимип, олар анаа улуг сонугураалдык болуп турар. Оон чижектерин хөйүгө көргөн болгаш билер мен, Бистин «Улуг-Хем» совхозтун Арыг-Бажы салбырында сес чыл школаларын өөреникчилери кыккы болгаш чамдык дыйнакчылар үдөне Хемдеринин болгаш Кускук-Барынын мачынарынга чоруйаннар. Ол барган оолдар, уруугар мадын ажалдаа-биле тамылып, боттанып мадым чегеринге, ажалаларын ништи, даштын арылгаларына киришкенер. Х. САРЫГ-ООЛ.

«Улуг-Хем» совхозтун дирекциясы (директору эш Моисеев) бугурулуш практикасында эрежок чугула байдалды өөреникчилерге тургузуп, олардын арш-чөм болгаш техника-биле хандырып, хөвү туралаан чыккы тарылгага чедир бугуру дерип бөзүнчө тагым салып негеттенип турар. Ол ышкан совхозтун улуттукчулары школага машинөөдөне кабинетин тургузарында дуузалаш херек.

Партиянын идеолоттуг ажылынын чөгөөдөсүнө бугурулуш революшчу, дидим, аажок улуг социал-экономикиг хемчеглерин партия сөөлгү чылдарда боттандырып, идеолоттуг ажылдын денелин бедидеринин дугайында хүн бүрү саягы салып турган. Марксизм-ленинчиин классиктеринин бөлү, чыгган чогаалдарынын чаа үндүрүлгези, В. И. Ленинниң эртем биографиязын, марксизм-ленинчи теориянын талазы-биле өөредилге номнарлы үндүрген, СЭКП төөгүзүнүн хөй томнарын ам-даа кылдып турары, политиктиг чырыдышкынын, лекция пропагандазын, масса-политиктиг болгаш культура-кижиизилгелиг ажылдарын калбаа-биле организастап турары — бо бүгү болза партиянын идейлиг салдарын массага калбартырга болгаш ханызы-биле чедирерине ийги болуп турар.

Совет нителлединин чөгөөдөсүнө бугурулуш революшчу, дидим, аажок улуг социал-экономикиг хемчеглерин партия сөөлгү чылдарда боттандырып, идеолоттуг ажылдын денелин бедидеринин дугайында хүн бүрү саягы салып турган. Марксизм-ленинчиин классиктеринин бөлү, чыгган чогаалдарынын чаа үндүрүлгези, В. И. Ленинниң эртем биографиязын, марксизм-ленинчи теориянын талазы-биле өөредилге номнарлы үндүрген, СЭКП төөгүзүнүн хөй томнарын ам-даа кылдып турары, политиктиг чырыдышкынын, лекция пропагандазын, масса-политиктиг болгаш культура-кижиизилгелиг ажылдарын калбаа-биле организастап турары — бо бүгү болза партиянын идейлиг салдарын массага калбартырга болгаш ханызы-биле чедирерине ийги болуп турар.

Идеолоттуг ажылдын денелин бедидеринин дугайында хүн бүрү саягы салып турган. Марксизм-ленинчиин классиктеринин бөлү, чыгган чогаалдарынын чаа үндүрүлгези, В. И. Ленинниң эртем биографиязын, марксизм-ленинчи теориянын талазы-биле өөредилге номнарлы үндүрген, СЭКП төөгүзүнүн хөй томнарын ам-даа кылдып турары, политиктиг чырыдышкынын, лекция пропагандазын, масса-политиктиг болгаш культура-кижиизилгелиг ажылдарын калбаа-биле организастап турары — бо бүгү болза партиянын идейлиг салдарын массага калбартырга болгаш ханызы-биле чедирерине ийги болуп турар.

